

Huvudman

Markaryds kommun
info@markaryd.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Timsfors skola i Markaryds kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Markaryds kommun en anmärkning avseende särskilt stöd. Markaryds kommun ska senast **den 16 december 2022** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisning och lärande, extra anpassningar, anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd, starta utredning om en elevs behov av särskilt stöd, trygghet och studiero, bedömning och betygssättning samt förutsättningar för skolenheten.

Om ärendet

Skolinspektionen har efter Skolinspektionens risk- och väsentlighetsanalys beslutat att genomföra en riktad tillsyn på Timsfors skola i Markaryds kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Timsfors skola följer gällande bestämmelser om undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd, bedömning och betygssättning, trygghet och studiero samt förutsättningar för skolenheten.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhållsan och rektorn samt genom observationer under elevernas raster mellan den 19

och den 21 september 2022. Som en del av tillsynen har även viss dokumentation granskats. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet. Skolinspektionen har i detta beslut genomfört en samlad bedömning utifrån dokumentstudier och resultatet av intervjuerna.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Särskilt stöd

Åtgärdsprogram

Lärarna säger att när den pedagogiska kartläggningen är genomförd fattas beslut om att upprätta åtgärdsprogram. Vårdnadshavare och elever involveras. Det är rektorn som beslutar om att upprätta åtgärdsprogram. Lärarna säger att de inte känner till om rektorer har fattat beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram mot lärarnas och speciallärarens åsikt. Det har däremot hänt att det inte har upprättats åtgärdsprogram och att det har löst sig med hjälp av extra anpassningar. Det kan hända att eleven klarar målen i årskurs 3 med hjälp av extra anpassningar. Många gånger handlar det om mognad eller om elevens intresse.

Elevhälsans representanter säger att rektorn fattar beslut om att upprätta åtgärdsprogram. Det är alltid rektorn som skriver på beslut om särskilt stöd. Rektorn är alltid med på elevhälsomötena och känner väl till elevernas stödbehov. Detsamma gäller för lärarna då elevhälsoteamet på denna skola alltid bjuder in berörda lärare, så det blir sällan en överraskning att det finns elever som har svårigheter.

Lärarna säger att de tillsammans med speciallärare utformat elevers åtgärdsprogram och att berörda lärare, elev och vårdnadshavare får ta del av vad som står i åtgärdsprogrammen. Lärarna säger dock att det inte finns någon fastställd rutin för hur innehållet ska spridas till lärare och annan skolpersonal. Lärarna samtalar informellt i kollegiet. På frågan över hur lång tid åtgärdsprogrammen sträcker sig svarar lärarna att åtgärdsprogrammen nog skrivs på ett år om det är problem som är stora och som inte kan lösas fort. Om det handlar om punktinsatser så löper åtgärdsprogrammen under kortare tid. Lärarna avslutar med att säga att alla elever i

behov av studiehjälpling på sitt modersmål får detta i den utsträckning de behöver det.

Representanter för elevhälsan säger att det är speciallärare och elevstödare som kan ge särskilt stöd åt elever. Elevhälsan säger att alla beslut om åtgärdsprogram är överklagbara och att överklagandehänvisning finns beskrivet i åtgärdsprogrammen. Elevhälsan säger att alla som är berörda får information kring innehållet i åtgärdsprogrammet; mentor, vårdnadshavare och eleven får denna information. Elevhälsans representanter säger att om det skrivs ett åtgärdsprogram i november månad så utvärderas det i juni månad. Skolan gör så för att inte behöva skriva nya åtgärdsprogram för ofta. Elevhälsan följer upp eleven under hela tiden som åtgärdsprogrammet är aktivt, men det görs inte nödvändigtvis en ny pedagogisk utredning av eleven. Elevhälsan följer upp hur anpassningarna fungerar för eleven och "skruvar" på insatserna löpande.

Rektorn säger att det är hen som fattar beslut om åtgärdsprogram. Rektorn säger att hen tycker att åtgärdsprogrammen är bra, men rektorn tycker att elevens perspektiv skulle finnas med i större utsträckning. Vidare säger rektorn att åtgärdsprogrammen sträcker sig över för lång tid vilket inte är bra, och rektorn kommer att ta tag i detta. Rektorn säger i likhet med lärarna att alla elever får studiehjälpling på sina modersmål i den omfattning de behöver.

Uppföljningar och utvärderingar av åtgärdsprogram

Skolinspektionen har granskat fem åtgärdsprogram. Vid dessa studier konstaterar Skolinspektionen att de sträcker sig över lång tid, ibland ett helt läsår.

På frågan om hur lärarna vet huruvida det särskilda stödet för en elev hjälper om åtgärdsprogrammen kan gälla under ett helt läsår säger lärarna att de har uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogrammen löpande. Åtgärdsprogrammen ska utvärderas vid utvecklingssamtalen. Några andra lärare säger att de nog följer upp och utvärderar en gång per termin. Lärarna säger även att de utvärderar insatserna hela tiden för att se om det sker en progression för eleven. Det är inte så att tiden bara går och går utan att det händer något. Lärarna säger att om det behövs skrivs nya åtgärder in i åtgärdsprogrammen. Om ett åtgärdsprogram har avslutats så skrivs det ett nytt om det behövs. Det har hänt att nytt åtgärdsprogram har lett till fördjupad utredning av eleven. Lärarna skriver åtgärdsprogram tillsammans med speciallärare.

Elevhälsans representanter säger att skolan vid uppföljningar utvärderar insatta åtgärder för en elev. Elever och vårdnadshavare deltar vid dessa utvärderingar. Elevhälsan säger att om elever trots särskilt stöd inte når uppsatta mål så förlängs åtgärdsprogrammen. Åtgärdsprogram kan också avslutas om målen är uppnådda. Elevhälsan säger att skolan kan göra en ny pedagogisk utredning om det inte fungerar för eleven trots insatta stödåtgärder.

Rektorn säger att hen tycker att stödutredningar görs för sällan. Rektorn är från en tidigare arbetsplats van vid att man följer upp åtgärdsprogram mer ofta än en gång per termin, och det kommer skolan att göra framöver. Rektorn säger att hen är van

vid att man följer upp åtgärdsprogram var åttonde vecka. På frågan om en utvärdering av ett åtgärdsprogram har lett till en fördjupad utredning av elevens behov av särskilt stöd svarar rektorn att hen inte känner till det. Rektorn säger att de pedagogiska utredningarna är för gamla och att åtgärdsprogram behöver följas upp och utvärderas oftare och kortas ned i tid.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 28 kap. 16 § skollagen framgår att beslut i fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § och beslut om särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller enskilt enligt 3 kap. 11 § eller anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

I 29 kap. 10 och 11 §§ skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens (2017:900) bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bl.a. krav på partsinsyn, utredning, kommunikation, dokumentation och motivering av beslut. De beslut som kan överklagas enligt skollagens 28 kap. omfattas av förvaltningslagens bestämmelser om överklagande.

Skolinspektionens bedömning

Av tillsynen framgår att skolan inte alltid följer upp och utvärderar elevers åtgärdsprogram vid de tidpunkter som angetts i elevernas åtgärdsprogram, utan att lärare följer upp och utvärderar insatta åtgärder för elever vid olika tillfällen under tiden som åtgärdsprogrammen löper. Vidare visar granskningen av de insända åtgärdsprogrammen att det inte finns angivet vem som är ansvarig för uppföljning respektive utvärdering av åtgärdsprogram. Därtill har framkommit att skolan inte alltid utarbetar ett nytt åtgärdsprogram för en elev efter genomförd utvärdering, utan att befintliga åtgärdsprogram istället förlängs eller revideras. Detta är brister.

Skolinspektionen bedömer således att åtgärdsprogrammen på skolan behöver följas upp och utvärderas vid de tidpunkter som finns angivna i elevers åtgärdsprogram för att säkerställa att så sker och på ett regelrätt sätt. Resultaten av utvärderingarna behöver även utmynnas i nya upprättade åtgärdsprogram i de fall så behövs, vari framgår vilka åtgärder som eleven ska ges framöver fram till nästa utvär-

dering, alternativt beslut om att avsluta ett åtgärdsprogram i de fall skolan bedömer att åtgärderna har gett avsedd effekt och en elev inte längre bedöms vara i behov av särskilt stöd. Eftersom varje beslut om åtgärdsprogram är möjligt att överklaga separat är detta mycket viktigt ur ett rättssäkerhetsperspektiv.

Av intervjuer och de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del framgår att åtgärdsprogrammen i vissa fall sträcker sig över lång tid, ibland ett helt läsår. Skolinspektionen vill därför i sammanhanget även påtala vikten av att mer regelbundet följa upp och utvärdera åtgärdsprogram, vid datum som anges i åtgärdsprogrammen, för att säkerställa att åtgärderna faktiskt vidtas i praktiken och för att kunna ta ställning till om åtgärderna fungerar och ger önskvärt resultat. Skolinspektionen vill i sammanhanget även nämna att det är skillnad på uppföljningar och utvärderingar av åtgärder. Med *uppföljning* avses den ansvariga skolpersonalens kontinuerliga arbete med att följa upp åtgärdsprogrammet i vardagen för att säkerställa att åtgärderna vidtas i praktiken. Uppföljning av åtgärder bör således ske mer frekvent än en utvärdering av åtgärder. En utvärdering är en mer systematisk analys och helhetsbedömning av hur målen har uppnåtts och av hur åtgärderna har fungerat. Vid en utvärdering finns det möjlighet att se om skolan eventuellt behöver förändra stödåtgärderna.

Med anledning av att det även framkommit att vissa stödutredningar är gamla, vill Skolinspektionen även påtala att skolan vid en utvärdering av åtgärder för en elev i förekommande fall också bör ta ställning till om en ny utredning av elevens behov av särskilt stöd behöver göras. Detta kan bedömas vara lämpligt om det gått lång tid sedan den senaste stödutredningen genomfördes, om insatta åtgärder inte ger önskvärt resultat eller om omständigheterna runt eleven eller beträffande dennes skolsituation har förändrats på något sätt.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen.

Markaryds kommuns verksamhet vid Timsfors skola uppfyller inte i alla avseenden författningarnas krav vad gäller särskilt stöd för elever. Utredningen visar att uppföljningar och utvärderingar genomförs vid olika tillfällen men inte utifrån de datumangivelser som finns angivna i eleverns åtgärdsprogram, att det inte framgår av eleverns åtgärdsprogram vem som är ansvarig för uppföljning respektive utvärdering samt att skolan inte upprättar nya åtgärdsprogram för elever efter genomförda utvärderingar, utan att befintliga åtgärdsprogram istället kan förlängas eller revideras. Mot bakgrund av bristernas karaktär, att stödarbetet för eleverna i sig verkar fungera, att rektor uppmärksammat vissa av bristerna och uppgett att det kommer att ske en förändring och då Skolinspektionen uppfattar att det finns en välvilja hos skola och huvudman att följa regelverket bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Markaryds kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning och lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Eleverna säger vid intervju att alla lektioner genomförs av lärare. Vid de tillfällen lärare blir sjuka säger eleverna att det ofta kommer en annan lärare eller vikarier som genomför lektionerna. Eleverna säger att vikarierna vet vad de ska göra. Lärarna har berättat för vikarierna vad elever ska göra på lektionerna. Eleverna säger också att det är sällan som lärarna är sjuka.

Lärarna säger i intervjuerna, i likhet med eleverna, att de täcker upp för varandra om någon lärare blir sjuk och att vikarier vid enstaka tillfällen kan sättas in. Lärarna säger också att det i vissa klasser finns två lärare vilket gör att det inte saknas lärare om någon blir sjuk. Lärarna säger att fritidspedagoger kan gå in och vikariera om någon lärare blir sjuk men att det är ytterst ovanligt att lärare blir sjuka på skolan. Rektorn håller med om det lärarna säger och att sjukfrånvaron bland lärare är mycket låg.

Lärarna säger att i ämnet slöjd i de lägre årskurserna är läraren inte behörig. Slöjd, språkval och hemkunskap har eleverna i årskurs 6 på annan skola i Markaryd. Slöjdlärarna är inte behöriga och inte heller läraren i spanska. På frågan om hur skolan lyckas rekrytera behöriga lärare så säger lärarna att skolan har ett gott rykte och att lärare väljer att stanna kvar på skolan. Lärare ges möjlighet att utvidga sin behörighet. Huvudman bekostar delar av fortbildningen och lärarna känner att huvudmannen satsar på lärarna. Det är inte någon hög personalomsättning på skolan.

Rektorn säger att alla lärare är legitimerade förutom två slöjdlärare på skolan. Dessa lärare är inte tillsvidareanställda och annonser går ut för att försöka rekrytera en behörig och legitimerad slöjdlärare. Rektorn säger att slöjdlärarna får stöd av slöjdläraren som har eleverna i de högre årskurserna på Markaryds skola. Läraren i spanska blir behörig om ca en månad.

På frågan om vilka ämnen eleverna har, svarar de att de har alla ämnen de ska ha. Eleverna i de högre årskurserna säger att de har elevens val men att de upplever att det är lärarna som bestämmer vad de ska göra. Eleverna i de lägre årskurserna säger däremot att de kan arbeta med vad de vill. Lärarna säger att de utgår från timplanen och ser till att eleverna får den utbildning de har rätt till. Eleverna får, enligt lärarna, minst den undervisningstid de har rätt till. Lärarna säger att eleverna i många fall får lite mer än den garanterade undervisningstiden – aldrig mindre. På frågan om hur elevens val fungerar svarar lärarna att eleverna får en lista som de kan välja ämne ifrån och sedan arbeta med det. Det är olika från klass till klass och olika år. Lärarna säger att de ibland går efter vad som står i elevernas individuella utvecklingsplaner och ger eleverna den uppgift eleverna vill fördjupa sig i. Lärarna säger att det kan finnas tillfällen då lärare säger till eleven vad denne behöver träna på, men vill eleven inte göra det så tvingar lärarna inte denne.

Lärarna säger att skolan har ett digitalt schemalägningsprogram som signalerar om skolan lägger ut för lite tid. Det kontrolleras i programmet. Lärarna säger dock att simlektionerna tar tid då eleverna transporteras till simhallen. Lärarna säger att de pusslar ihop tiden och ser till att det inte drabbar ett enskilt ämne, utan lärarna samkör ämnen för att få ihop den garanterade undervisningstiden. Lärarna säger att de lagt transporttider på raster så att det inte ska drabba undervisningstiden. Lärarna säger avslutningsvis att de tillsammans med andra lärare i kommunen har gått igenom den nya läroplanen.

Rektorn säger att när hen började på skolan låg all information inlagt i ett Excel-ark. En kollega på IT-avdelningen och en schemakunnig lärare har sedan lagt in antalet timmar i det digitala system skolan använder vid schemaläggning tillsammans med timplanen. När man sedan lägger schema signalerar systemet om det är för få timmar inlagda i förhållande till timplanen. Under höstterminen får eleverna i någon grupp lite färre timmar, men det kompenseras för det under vårterminen. När det är inlagt så är timplanen säkerställd eftersom de ämnen det gäller har mer tid under våren. Rektorn säger att under den tid som eleverna reser till lektioner på annan skola försvinner rasttid men inte undervisningstid, men rektorn säger att hen kommer att titta på detta för att säkerställa att ingen undervisningstid försvinner i och med transporter.

Lärarna säger att de hinner genomföra allt de ska göra enligt läroplanen men att det ibland kan bli "mastigt". Lärarna säger att de tillsammans med andra lärare i kommunen håller på att ta fram en progression och ett årshjul för vad som ska genomföras i alla årskurser samt hur läroplanens mål och innehåll ska uppnås. Lärarna säger att det är viktigt med en samsyn kring detta då elever kan flytta mellan skolor i kommunen. Lärarna säger att de har förutsättningar för att kunna uppnå läroplanens mål och syfte, men att de är trångbodda. Lärarna säger att de önskar att de hade haft grupprum och inte behövt sitta i korridorerna när elever vill arbeta i mindre grupper eller få extra stöttning. Lärarna säger att de hoppas att det blir bättre med lokaler när skolbyggnaden kompletteras med paviljonger i december.

Rektorn säger att lärarna har fått utbildning i den nya läroplanen. Skolan kommer att ha fler pedagogiska diskussioner kring detta. I kommunen organiseras ämnesövergripande träffar. Det är lärarna i kommunens grundskolor som träffas ämnesövergripande och diskuterar såväl de övergripande målen som målen för respektive ämne. Rektorn säger att hen också får information om hur lärare arbetar i sina ämnen via medarbetarsamtal och pedagogiska samtal. Via skolans digitala system får rektorn också information. Rektorn säger att hen deltar i stort sett på alla möten på skolan, vilket också gör att rektorn har god insyn i att innehållet i lärarnas undervisning följer läroplanen. Rektorn säger att skolan har förutsättningar för att möta alla krav i alla ämnen enligt läroplanen. På frågan om hur ämnet elevens val organiseras svarar rektorn att det sker inom varje klass och att det nog är lite olika hur elevens val organiseras. Inriktningen i de flesta klasser är nog att eleverna får välja att ta igen sådant de missat. Det finns en tanke att lägga all tid för elevens val parallellt på skolan så att eleverna kan välja olika områden, eftersom fler vuxna skulle vara tillgängliga för att stötta dem på det sättet. På frågan om det finns möjlighet för

elever att fördjupa sig i ett ämne genom elevens val svarar rektorn att det är möjligt, men rektorn vet inte hur många lärare som visar på den möjligheten. Precis som en elev ska kunna ta igen i ett ämne, så kan eleven kunna fördjupa sig i något annat ämne, säger rektorn.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 3 § och 2 kap. 15 § skollagen samt 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185) framgår att undervisningen ska bedrivas under ledning av lärare.

Av 2 kap. 13, 17–18 §§, 21 kap. 11 § och 22 kap. 10 § skollagen framgår att eleverna ska ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare, om inte huvudmannen har rätt att tillämpa en undantagsregel.

Av 3 kap. 12 och 12 h §§ och 10 kap. 3–5 §§ skollagen samt 9 kap. 3–4 a, 9, 23–24 §§ och bilaga 1 skolförordningen framgår att eleverna ska ges undervisning i samtliga ämnen som de ska ha undervisning i. Den totala undervisningstiden för varje elev är minst 6890 timmar och eleverna ska få rätt antal undervisningstimmar i respektive ämne och stadie.

Av Lgr 22, 5. Kursplaner framgår att undervisningen ska följa och omfatta aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolinspektionen vill dock påtala att skolan behöver förtydliga vad ämnet elevens val är och hur detta genomförs, då elevernas utsagor visar på att eleverna inte alla gånger uppfattar elevens val som en möjlighet att, utifrån deras intresse, fördjupa sig i ett ämne.

Rätten till stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Eleverna berättar följande om vad som kan hända om de får det svårt i undervisningen. De säger att om man ber läraren kan man få extrahjälp och läxhjälp. Elever kan också få lättare uppgifter. Om man som elev känner att man börjar komma efter i något ämne kan elever få komma in tidigare på morgonen och arbeta med läraren innan skoldagen börjar. Läraren är i klassrummet, så eleverna kan ställa frågor och få hjälp innan skolan börjar. Eleverna säger att det en eftermiddag i veckan erbjuds läxhjälp efter skoltid. Eleverna väljer själva om de vill stanna kvar och arbeta på läxhjälpen. Eleverna säger att lärarna inte tvingar dem till detta men att lärarna säger att det är bra om eleverna kommer om de får svårt i något ämne för då kan eleverna få extra hjälp. Eleverna säger att det finns en speciell lärare som kan

ge mer hjälp. Elever kan få gå till den läraren. Det är klassläraren och den speciella läraren som bestämmer om elever får gå dit.

Lärarna säger att de, då de upptäcker att elever befaras inte nå kunskapskraven, ger extra anpassningar i klassrummet. Det kan vara extra anpassningar i form av annat material eller färre uppgifter. Ofta talar lärare med kollegor och specialläraren och får stöd i att hitta olika extra anpassningar. Det kan enligt de intervjuade lärarna handla om tydligare dagsschema, att fästa ett schema på bänken, bildstöd på tavlan, hörselkåpor och/eller skärmar till de elever som behöver det. Lärarna säger att de söker efter elevens styrkor och försöker hitta extra anpassningar utifrån det. Enligt de intervjuade lärarna är många extra anpassningar som görs för en elev sådana att många i klassen kan dra nytta av dem. Lärarna säger att de prövar sig fram för att hitta den bästa lösningen för respektive elev utifrån det som kan erbjudas eleverna. Lärarna har en verktygslåda med olika anpassningar som lärarna kan testa. Lärarna säger att de söker efter det som ger bäst stöd för respektive elev. När verktygslådan är slut så går lärarna till elevhälsan och diskuterar elevens svårigheter. Lärarna säger att de även kan söka hjälp av speciallärare för att hitta rätt verktyg.

Representanterna för elevhälsan säger att lärarna själva kan pröva olika anpassningar för elever. Lärarna kan även komma till specialläraren och be att hen undersöker hur det går för eleven. Då kan läraren tillsammans med specialläraren komma fram till en extra anpassning som varar under några veckor. Speciallärare och läraren kan också se om det finns problem i flera ämnen och då arbeta på samma sätt oberoende av ämne.

Rektorn säger att det inte skett någon övergripande utvärdering av extra anpassningar för elever. Rektorn säger att elevhälsan ska vara tillgänglig för så många elever som möjligt och att stöd ska finnas i varje klassrum, så att elever till exempel kan använda skärmar och hörselkåpor när det behövs, och det finns även bildstöd i alla klassrum.

Anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd

Lärarna säger att om extra anpassningar för en elev inte hjälper går de till elevhälsan och anmäler detta. Elevhälsan har möte varje vecka, och rektorn sitter med på dessa möten. Vid anmälan diskuteras vilka extra anpassningar som har blivit gjorda i klassrummet och vilken effekt de har haft för eleven. De olika funktionerna i elevhälsan lyssnar. Specialläraren kan även komma ut och observera undervisningen och genomföra tester eller ge förslag på vad lärarna ytterligare kan göra. Enligt lärarna kan det också hända att specialpedagogen under en kortare tid själv har eleverna individuellt eller att specialläraren medverkar i klassrummet under undervisningen. Rektorn säger att det kan hända att speciallärare går in under enstaka tillfällen och undervisar eleverna för att specialläraren ska få en bild av en elevs stödbehov. Det kan vara förstadiet till om åtgärdsprogram ska upprättas. Lärarna säger att det kan ta olika lång tid beroende vilken problematik som ligger bakom elevens svårigheter innan de anmäler till elevhälsan. Lärarna säger att det kan ta mellan

några veckor och långt in på terminen innan de anmäler till elevhälsan. Rektorn säger att det redan vid tiden för Skolinspektionens besök har kommit in anmälningar till elevhälsan på att elever befaras att inte nå kunskapskraven.

Starta utredning om en elevs behov av särskilt stöd

Rektorn säger att efter att lärarna anmält oro för att en elev inte kommer att nå kunskapskraven diskuteras detta i elevhälsan, och när elevhälsan är överens fattas beslut om att påbörja en pedagogisk utredning av eleven. Lärarna säger detsamma som rektorn, och berättar att lärare i samspel med speciallärare och rektorn i samråd ser till att pedagogiska kartläggningar av elever görs. Då har specialläraren ofta träffat eleven i klassrumssituationen och känner till problematiken. Sedan är det, enligt de intervjuade lärarna, rektorn som fattar beslut om att en kartläggning och pedagogisk utredning ska göras.

Elevhälsans representanter säger att pedagogiska utredningar kan ta allt från några dagar till 2-3 veckor och att det finns en bra kultur på skolan att det ska gå fort. Elevhälsan uppger dock att det är kö för psykologutredning. Det beror lite på vad det handlar om. Det kan ta tre till fyra månader innan en psykologutredning sätts igång. Akuta utredningar kan däremot passera i kön om behovet är stort. Elevhälsan säger att även kuratorn kan bli involverad i utredningar om behov finns. Den sociala kartläggningen skiljer sig inte så mycket från den pedagogiska, men det är större fokus på det sociala och hur det fungerar för eleven i sociala miljöer. Det är även intervjuer med vårdnadshavare. Elevhälsans representanter säger också att utredningar har skett då elever haft ett ordningsstörande beteende och att de av den anledningen befaras att inte klara sin skolgång.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bl.a. att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till

att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av 3 kap. 8 § skollagen framgår att särskilt stöd får ges istället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning.

Enligt 3 kap. 10 § skollagen ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Av 3 kap. 11 § skollagen framgår att rektor får besluta att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till, om det finns särskilda skäl.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan, specialskolan och sameskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Av 29 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att 32 § förvaltningslagen (2017:900) tillämpas i ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän.

Enligt 32 § förvaltningslagen ska ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

Enligt Läroplan för grundskolan förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 22 avsnitt 2.2. och 2.8, ska alla som arbetar på skolan uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. Rektorn har också, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav i aktuella avseenden. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Bedömning och betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Eleverna säger i intervjun att de har utvecklingssamtal en gång per termin då eleverna och vårdnadshavare är med. Vid dessa tillfällen går mentorerna igenom alla ämnen och hur eleverna ligger till i förhållande till kraven i läroplanen. Eleverna säger också att mentorerna går igenom hur de trivs och hur eleverna fungerar socialt på skolan. Eleverna i årskurs 6 säger att några lärare har gått igenom betygskriterierna som gäller för årskurs 6, men eleverna minns inte om alla lärare gjort detta.

Lärarna säger att de genomför utvecklingssamtal en gång per termin då de går igenom hur eleverna ligger till i samtliga ämnen. Lärarna i de lägre årskurserna säger att de använder Skolverkets kartläggningsmaterial, både det obligatoriska och det som är frivilligt.

Rektorn säger detsamma som eleverna och lärarna, dvs. att utvecklingssamtal genomförs en gång per termin där lärarna går igenom hur det går för eleverna i samtliga ämnen och även hur det fungerar socialt för eleverna.

Skolan sätter betyg i årskurs 6. Lärarna säger att de sätter betyg i de ämnen eleverna fått undervisning i och att detta sker i anslutning till terminssluten i årskurs 6.

Rektorn och lärare säger att betyg sätts av den lärare som bedrivit undervisning för eleverna. Det finns inga obehöriga lärare som sätter betyg då den betygssättande läraren i slöjd arbetar på en annan skola där undervisningen i slöjd i årskurs 6 sker.

Skolinspektionen kontrollerade betygskatalogen under inspektionen. Lärarna säger att de dokumenterar betygen i betygskatalogen som de signerar på skolan och sedan skickas betygskatalogen tillbaka till huvudman som förvarar den i kommunhuset.

Lärarna säger att allt som eleverna gjort och de nationella proven ligger till grund för betygen. Lärarna tar vid betygssättning hänsyn till muntliga och skriftliga redovisningar. Lärarna säger att de i diskussioner med eleverna ser vad eleverna kan, även om eleverna visar kunskap på annat sätt och vid andra tillfällen än det som de gör vid bedömningstillfällen.

Rektorn säger att lärarna inhämtar underlag för sina betyg utifrån det som görs under lektionstid och det som eleverna lämnar in. Lärarna säger, enligt rektorn, att de arbetar formativt när de bedömer eleverna.

Lärarna säger att provresultaten på de nationella proven är en del av underlaget för deras betygssättning. Rektorn säger att jämförelsen mellan betyg som satts på skolan och resultat på nationella prov stämmer ganska väl. Det är i vissa ämnen

som det är en diskrepans mellan betygen D och E. Rektorn säger att hen inte vet hur de nationella proven förvaras, men skolans administratör säger till Skolinspektionen att dessa förvaras inlåsta i ett skåp på hens kontor.

Rättslig reglering

Av 9 kap. 11 § och 10 kap. 12–13 §§ skollagen samt Lgr 22, 2.4 Skola och hem och 2.7 Bedömning och betyg framgår att eleven och elevens vårdnadshavare ska informeras om elevens utveckling genom utvecklingssamtal.

Av 3 kap. 14, 14 a–b §§ och 10 kap. 15–18 §§ skollagen samt 6 kap. 1 a–b, 11–16 och 19 §§ skolförordningen framgår att betyg ska sättas i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen. Betygsättning i årskurs 4 och 5 får endast ske utifrån de förutsättningar som regleras i författningarna.

Av 3 kap. 14 och 16 §§ skollagen samt 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad.

Av 6 kap. 10 och 23 §§ skolförordningen samt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygs katalog framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog.

Av 10 kap. 17 och 19–21 §§ skollagen, 6 kap. 7 § skolförordningen, Lgr 22, 2.7 Bedömning och betyg samt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:19) om kunskapskrav i grundskolan framgår att betyg ska sättas utifrån vad som bäst motsvarar elevens kunskaper. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygs kriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Av 10 kap. 20 a § och 26 kap. 28 § skollagen, 9 kap. 20–22 a §§ skolförordningen samt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:19) om hantering och genomförande av nationella prov framgår att de nationella proven hanteras och genomförs i enlighet med författningarnas krav. Om det inte finns särskilda skäl ska läraren vid betygsättningen särskilt beakta elevens resultat på de nationella proven.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Trygghet och studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

De flesta av de intervjuade eleverna säger att de trivs och att de känner sig trygga på skolan. De äldre eleverna uppger dock att de tycker studieron kan bli bättre, och

de säger att det kan bli stökigt på vissa lektioner. Eleverna berättar att det i en klass har blivit många fler vuxna för att se till att det inte blir lika stökigt i den klassen. De flesta eleverna säger att de känner till att det finns ordningsregler på skolan. Några elever säger att de pratat om detta i sina klasser och att ordningsreglerna har diskuterats på elevrådet. Eleverna berättar att det finns klassrumsregler som styr upp hur de ska vara under lektioner. Eleverna säger att de tillsammans med lärarna har pratat om hur de vill ha det i klassrummen och att de tillsammans bestämt vilka klassrumsregler som ska gälla.

Lärarna säger att det finns ordningsregler på skolan och att eleverna är delaktiga i att revidera dem. Lärarna i förskoleklassen säger att det finns klassrumsregler även där. Lärarna berättar att de "bryter ned" ordningsreglerna kring hur man ska vara mot varandra och gör det mer konkret för barnen. Lärarna säger att det genomförs rollspel för att visa hur reglerna ska fungera. För de yngre barnen måste ordningsregler vara konkreta för att barnen ska förstå hur de ska vara mot varandra på skolan. Lärarna säger att de äldre eleverna är missnöjda med mobilförbudet, men i övrigt är de med och påverkar ordningsreglerna på skolan.

Lärarna säger att det finns klassrumsregler och att det är eleverna som tar fram dem. Lärarna är med och hjälper eleverna med frågor kring hur de vill ha det. Lärarna säger att de vill koppla reglerna till ett bildstöd för att konkretisera dem. Elever och ytterst lärare beslutar om reglerna i klassrummet.

Rektorn säger att ordningsreglerna är uppdaterade efter det senaste elevrådsmötet och att det är rektorn som fastställt dessa. Rektorn säger att hen förutsätter att det finns klassrumsregler som elever och lärare i samråd kommit fram till.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Av läroplanen för grundskolan, Lgr 22, 2.1 Normer och värden, framgår att läraren tillsammans med eleverna ska utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolinspektionen vill dock påtala att skolan behöver fortsätta sitt arbete med att skapa studiero för alla elever på skolan, då de äldre eleverna fortfarande upplever att det kan vara stökigt på lektionerna.

Förutsättningar för skolenheten

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare säger att det endast finns en obehörig lärare på skolan. Rektorn säger att det finns två obehöriga slöjdlärare på skolan och att en tjänst kommer att utannonseras och att huvudmannen försöker anställa behörig lärare. En obehörig lärare i spanska blir behörig om ca en månad.

På frågan om eleverna vet vad elevhälsan är svarar de att det är de vuxna på skolan som arbetar för att eleverna ska må bra. Vuxna ska se till att eleverna mår bra. Det kan vara rastvakter, kurator, skolsköterska, rektorn, specialläraren eller idrottsläraren, säger eleverna. Därefter säger de att det finns en skolsköterska, en kurator och även en specialpedagog. Eleverna berättar att dessa ibland är ute i klasserna och informerar om sin verksamhet, bland annat om vilka sprutor de ska få.

Elevhälsans representanter, lärarna och rektorn säger att alla fyra kompetenser inom elevhälsan finns. Skolenheten har skolsköterska, specialpedagog, speciallärare samt kurator i elevhälsan. Skolenheten har även tillgång till skolpsykolog och skolläkare, men dessa är anställda av den centrala elevhälsan. Skolsköterskan säger att hen följer det basprogram som Socialstyrelsen har fastställt.

Lärare, elevhälsans representanter och rektorn säger att det är ett krav att all personal ska visa upp ett utdrag ur belastningsregistret innan anställning kan ske.

Eleverna säger att de vet om att deras vårdnadshavare ska anmäla till skolan om de blir sjuka och behöver stanna hemma. Eleverna säger också att de vet att om vårdnadshavare inte hör av sig så tar lärare kontakt med vårdnadshavarna. Eleverna säger att skolan har ett digitalt system som lärare kan lägga in frånvaro i.

Lärarna berättar att vårdnadshavare ska anmäla elevers frånvaro i skolans digitala system. Om detta inte görs kontakter lärarna vårdnadshavare. Skolan ska senast kontakta vårdnadshavare den första rasten på förmiddagen. Lärarna säger att det är mycket ovanligt med lång frånvaro hos eleverna. Om det inträffar utreder elevhälsan långvarig frånvaro. Skolan har tidigare haft elever som var från ett annat land och reste dit under en längre tid. De gick i skola utomlands. Skolan kontrollerade då att eleverna gick i skola vid deras frånvaro från denna skola, säger lärarna.

Rektorn berättar att om frånvaron är oanmäld så ska lärare ringa vårdnadshavaren mer eller mindre omedelbart. Är den anmäld så ska lärare kontakta vårdnadshavare efter ett par dagar om eleven fortfarande är sjuk. Är frånvaron långvarig eller upprepad så kontakter skolan hemmet, och efter det så går skolan vidare med en frånvarorutredning. Frånvaron följs upp i elevhälsoteamet en gång i månaden, och elever med lång eller upprepad frånvaro diskuteras vid elevhälsans möten.

Elevhälsan säger att det finns en ny rutin som innebär att elevhälsan en gång i månaden stämmer av elevers frånvaro. Huvudman har, enligt de intervjuade i elevhälsan, anställt ett team som ska arbeta med att utreda elevers frånvaro.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 19–21 §§ skollagen framgår att endast den som har legitimation anställs utan tidsbegränsning som lärare eller förskollärare, om inte en undantagssituation föreligger, och olegitimerade lärare anställs endast för viss tid i enlighet med de krav som framgår av författningarna.

Av 2 kap. 25 och 27 §§ skollagen framgår att det ska finnas tillgång till elevhälsa för eleverna och att varje elev erbjuds minst tre hälsobesök som är jämnt fördelade under skoltiden.

Av 2 kap. 31–33 §§ skollagen framgår att den som erbjuds en anställning, arbete eller praktik på skolan ska visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister för den som erbjuder anställningen, om inte en undantagssituation föreligger.

Av 7 kap. 17 och 19 a §§ skollagen framgår att skolan ska informera elevens vårdnadshavare samma dag vid ogiltig frånvaro, om det inte finns särskilda skäl. Rektorn ska se till att det startas en utredning för att utreda frånvaron om en elev har upprepade eller längre frånvaro, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, om det inte är obehövt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av juristen Therese Aspegren.

Undervisningsråd Per Joel Jarlunger har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Charlotta Nord medverkat.

X Therese Aspegren

Therese Aspegren

Beslutsfattare

Signerat av: Therese Aspegren

X Per Joel Jarlunger

Per Joel Jarlunger

Föredragande

Signerat av: Per Joel Jarlunger